

Norsk Ornitologisk Forening

Lister Lokallag

Lista, den 04.10.2015

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 OSLO

Att. Norges vassdrags- og energidirektorat

Påklaging av Norges vassdrags- og energidirektorats vedtak om å gi konsesjon til Buheii Vindkraft AS til utbygging av Buheii vindkraftverk med tilhørende nettilknytning i Kvinesdal og Sirdal kommuner i Vest-Agder.

Norsk Ornitologisk Forening, Lister lokallag, som er en fuglevernforening med 108 medlemmer fra alle de 6 kommunene innen Listerregionen, vil hermed påklage NVE's konsesjon til utbygging av Buheii vindkraftverk med tilhørende infrastruktur i henhold til NVE's skriv av 17.09.2015.

Vår påklaging omhandler i hovedsak vurderinger og/eller mangel på vurderinger som er blitt gjort i forhold til naturmangfold og fugleliv i plan- og influensområdet for vindkraftverket og som er en del av beslutningsgrunnlaget for NVE's konsesjonsvedtak.

Vi mener at en utbygging av det planlagte vindkraftverket vil innebærer meget store negative konsekvenser for naturmangfold og fugleliv, både i selve vindkraftområdet, influensområdet og kraftlinjetraseen. Vi viser til vår høringsuttalelse til konsesjonssøknaden av 11.12.2014

Vi mener at konsesjonen for den planlagte utbyggingen vil være i sterk konflikt med prinsippene om forvaltningsmål, kunnskapsgrunnlaget og føre-var-prinsippet, jfr. naturmangfoldlovens §§ 4 og 5, 8 og 9.

1. Konflikt med Naturmangfoldlovens § 4 og 5 – forvaltningsmål.

Heiområdet for det planlagte Buheii vindkraftverk har meget stor verdi for naturmangfoldet, særlig som leveområde for fugl, både i lokal, regional og nasjonal sammenheng. 64 fuglearter er registrert i dette store heiområdet som pr. i dag er tilnærmet urørt av tekniske inngrep. Det rike naturmangfoldet skyldes bl.a. de varierte landskapstypene med en mosaikk av vann og våtmark, lynghei med glissen furu- og fjellbjørkeskog samt snauhei. En del mer brattlendte fjellpartier gir også egnede hekkeforhold for rovfugl. 15 av de påviste fuglearter er rødlistede og flere av disse hekker i området - bl.a. finnes det fire hekkelokaliteter for hubro. For arter som for eksempel svartand, heilo, lirype og orrfugl er området et viktig hekke- og leveområde. Området er også lokalt viktig for kongeørn og hønsehauk med hekkelokaliteter i nær tilknytning eller på grensen av planområdet.

NVE anfører i sitt konsesjonsvedtak (s. 33) at dette fjellområdet er regionelt viktig for fugl, men anser selve planområdet for å være av mindre betydning. NVE vurderer at tiltaket alene ikke vil ha betydning for den regionale eller nasjonale bestandsutviklingen for truede og sårbare fuglearter og sier at etablering av vindkraftverket derfor ikke vil komme i strid med forvaltningsmål for arter. Denne vurdering er vi sterkt uenig i. Ifølge Nml §5 skal: « ... *Forvaltningsmålet for artene er at artene skal ivaretas slik at de fins i levedyktige bestander i deres naturlige utbredelsesområder og at de økologiske betingelser som de er avhengige av ivaretas*». Vi ber OED vurdere om NVE har juridisk dekning for sine vurderinger/påstander i henhold til Nml §5.

Vindkraftverkets negative virkninger for fuglelivet

Arealtap - I konsesjonssøknaden og fagrapporten bagatelliseres etter vår mening det fysiske arealtapet i forbindelse med bygging av vindkraftverket. Det anføres at arealbehovet for turbinpunktene er ca. 0,3 km². Undersøkelse i utlandet og på Smøla viser at flere fuglearter – litt avhengig av hvilke arter det gjelder – unngår å hekke innenfor en sirkel på ca 500 meter rundt turbinene. De interne veiene i Buheii planområde utgjør 21 km med 5–6 m bredde. I tillegg til adkomstveier (8,4 km) og kraftlinjetraseen (ca 9 km) utgjør dette et betydelig arealtap. Vi kan ikke se at NVE i sin oversikt over negative virkninger (s.53) har vurdert arealtapet som etablering av vindkraftverket vil medføre.

Habitatforringelsene i områdene rundt de fysiske landskapsinngrepene vil også få store negative konsekvenser for fuglelivet. Dette går på oppdeling og fragmentering av leveområdene, barrierevirkninger samt støy og forstyrrelser som bygging og drift av det planlagte vindkraftverket utvilsomt vil medføre. Disse forholdene antar vi vil være meget negative for en rekke rødlistede arter, bl.a. hubro, hønsehauk, svartand og heilo samt sjeldne og sårbare arter som kongeørn, dvergfalk samt orrfugl og lirype. Disse habitatforringelsene som etablering av Buheii vindkraftverk vil medføre både for planområdet og influensområdene kan vi heller ikke se er vektlagt av NVE.

Kollisjonsfare - En rekke av de fugleartene som holdet til i dette heiområdet vil utvilsomt også være utsatt for å kollidere med vindturbinene. Dette gjelder trekkende fugl, for eksempel flere arter rovfugl, men også hekkende arter som ender og vadere i tillegg til de artene som lever i dette området hele året, for eksempel lirype og orrfugl. I et forsøk på bagatellisering av dette problemet anføres det at kollisjonsrisikoen i landbaserte vindparker har vist seg å være lav i mange områder. Undersøkelsene i vindparken på Smøla viser imidlertid store negative konsekvenser for flere sårbare arter. Forsker O. Reitan konkluderer i NINA Rapport 790, 2012 bl.a. med at *«langt flere fugl kolliderer i vindturbiner på Smøla enn hva man har antatt så langt»*. Vi antar at flere av erfaringene fra Smøla kan overføres til relevante arter i Buheii og Grønhei vindkraftverks planområde – for eksempel hubro, trekkende rovfugl av flere arter, svartand, orrfugl, lirype og heilo. Kun kongeørn og hønsehauk er nevnt i NVE's vurdering under negative virkninger (s. 54)

Kraftlinjetrasen alternativ 2 berører verdifulle leveområder for fuglelivet og vil utvilsomt få negative konsekvenser med hensyn til økt kollisjonsfare for hubro, flere rovfuglarter, skogsfugl og en rekke arter trekkende fugl.

Rødlistede arter

Til sammen er det registrert 15 rødlistede fuglearter i Buheii vindkraftverks plan- og influensområde.

Art	Rødlistekategori	Status i området
Hubro	Sterkt truet (EN)	4 hekkelokaliteter i influensområdet. Næringssøkområde
Myrhauk	Sårbar (VU)	Fåtallig på trekk om høsten
Storlom	Nær truet (NT)	Hekker trolig i enkelte vann
Svartand	Nær truet	Tidligere forholdsvis vanlig, men minkende hekkebestand senere år
Hønsehauk	Nær truet	Hekker i influensområdet + næringssøk planområdet
Vepsevåk	Nær truet	Trekker gjennom området
Fiskeørn	Nær truet	Trekker gjennom området
Jaktfalk	Nær truet	Fåtallig på næringssøk i hekke-/trekktiden + trolig vinterstid
Strandsnipe	Nær truet	Forholdsvis vanlig hekkefugl, men minkende bestand senere år
Fiskemåke	Nær truet	Fåtallig på næringssøk/streif under trekket
Tårnseiler	Nær truet	Fåtallig på næringssøk i sommerhalvåret
Varsler	Nær truet	Fåtallig på næringssøk/streif – særlig om høsten
Bergirisk	Nær truet	Fåtallig på trekk vår og høst
Trelerke	Nær truet	Fåtallig på trekk
Konglebit	Nær truet	Fåtallig på næringsstreif høst og vinter

Hubroen er en av de mest truede fuglearter i Norge. Miljødirektoratet (tidligere DN) har derfor i 2009 utarbeidet en handlingsplan som har som overordnet mål å sikre at hubroen overlever som norsk hekkefugl på lang sikt. Dette innebærer bl.a. at:

- De viktigste dødelighetsfaktorer, bl.a. kraftledninger, må reduseres. Utbygging av vindkraftverk vil trolig medføre ytterligere belastning for hubroen.
- Forholdene for de delpopulasjoner som har god rekruttering må opprettholdes.
- Det må tas tilstrekkelig hensyn til hubroen i all arealplanlegging og arealbruk.
- Det må legges til rette for at hubroen kan reetablere seg i områder der den har utgått som hekkefugl.

Innenfor Buheii vindkraftverks influensområde – nær inntil planområdet - finnes det 2 hekke-lokaliteter som har vært i bruk de senere år. I tillegg er det 2 lokaliteter hvor hubro hekket tidligere, men hvor status i dag er litt usikker. Hubroen er vanligvis meget sårbar ovenfor menneskelig aktivitet ved reiområdet og skyr lett reiret ved forstyrrelser. Det anføres i NVE's vurderinger at en buffersone på 1 km rundt hekkeplassene vil være tilstrekkelig for å unngå at hekkefuglene skal bli negativt påvirket av anleggsarbeid og lignede og dermed eventuelt oppgi hekkingen. Dette mener vi er altfor liten buffersone for å forhindre at hubroen skyr reiret på grunn av støy og forstyrrelser både i anleggstiden og driftsfasen. Hubroen vil utvilsomt bli negativt berørt av vindkraftverket som følge av støy og forstyrrelser samt kollisjonsrisiko gjennom hele året - også utenom hekkeperioden. Dette fordi leveområdet/ jaktområdet for hubro i hekketiden vår/sommer kan være 20-31 km² og i høst/vinterhalvåret 42-66 km². At hubro drepes ved kollisjoner med vindturbiner er dokumentert fra Sverige, Tyskland og Spania hvor til sammen 12 ind. er funnet drept pr. 2009 (NINA rapport 409). Risikoen for kollisjon med vindturbinene og kraftlinja gjelder ikke bare hubro, men også arter som kongeørn, fjellvåk, hønsehauk, svartand og flere andre rødlistede arter.

NVE pålegger tiltakshaver å gjennomføre før- og etterundersøkelser samt en tiltaks-/kompensasjons-plan for arten (s.37) . Etter NVE's vurdering er dette tilstrekkelig for å kunne unngå forstyrrelser for hekkende hubro og for å kunne ivareta den lokale bestanden. Dette ser tilsynelatende fint ut, men for oss forekommer dette ganske absurd. Poenget med konsekvensutredning er vel å avdekke konfliktnivåene **før** skaden har skjedd og dermed stoppe uheldige tiltak. Naturforvaltningen i Norge bør ikke være basert på forsøksprosjekter. Dersom NVE mener at kunnskapen om hubroens atferd og tålegrense for forstyrrelser er usikker eller for dårlig, burde de etter vår mening enten kreve at det gjennomføres tilleggsutredninger **før** de tar sin beslutning eller så må de stoppe usikre/tvilsomme prosjekter ut fra føre-var-prinsippet.

Vi mener at den vedtatte vindkraftutbyggingen i disse heiområdene er i stor konflikt med Miljødirektoratets anbefalinger i handlingsplanen for å sikre hubroens overlevelse.

NVE skriver (s. 32) at svartand (NT) har en tallrik bestand i området. Dette er ikke riktig. De senere år er svartandbestanden blitt vesentlig redusert og framstår nå som heller fåtallig.

Levevilkårene for en lang rekke fuglearter, hvorav en rekke er truede og rødlistede arter - herunder hubro - i planområdet for Buheii vindkraftverk, vil trolig bli kraftig redusert på grunn av habitatødeleggelser/-forringelser, oppdeling/fragmentering, barrierevirkninger, støy og forstyrrelser samt kollisjonsrisiko. Disse negative forhold mener vi utgjør en klar konflikt med § 4 og 5 i Nml.

2. Konflikt med Naturmangfoldlovens § 9 - føre-var prinsippet.

I noen tilfeller vil ikke kunnskapen være tilstrekkelig til å vite hvilke virkninger beslutningen har for naturmangfoldet. Føre-var prinsippet i § 9 skal da brukes. Dette prinsippet tilsier videre at når det tas en beslutning uten at det finnes tilstrekkelig kunnskap om virkningene for naturmiljøet, skal mulig vesentlig skade på naturmangfoldet unngås.

Fuglefaunaen i det planlagte vindkraftverkområdet synes delvis å være å være relativt utilfredsstillende utredet. Det framgår også av fagrapporten at det er mangelfull kunnskap og kartlegging av områdene som fungerer som spill/ leikområder for orrfugl og storfugl. Kunnskap om trekkende fugl, særlig rovfugl, mangler også.

Vurderingene av konsekvensene av det planlagte vindkraftverket avdekker også stor usikkerhet om hvordan fragmenteringen, barriervirkningene og støy/forstyrrelser vil påvirke leveområdene og forholdene for de mange sårbare og rødlistede artene: hubro, svartand, hønsehauk, kongeørn og enkelte vadefuglarter. Alle disse artene har forskjellige atferdsmønstre og dette gjør det vanskelig å forutsi og vurdere konsekvensene for fuglene ved alle disse negative påvirkningene.

For en del fuglarter antas at de normalt flyr utenom eller under sveipearealet på vindturbinene. Dette argumentet ble også bruk i forkant av vindkraftutbyggingen på Smøla – særlig i forhold til Smøla-lirypa. Erfaringene viser imidlertid at rypene er en av de artene som oftest blir drept av Smøla-vindmøllene. Flere av rypene er også drept etter kollisjoner med vindmølletårnene. Dette viser at fuglene ikke alltid flyr eller har en atferd som stemmer med konsulentenes A4 oppfatning. Trekk- og flyvehøyden varierer ofte med vær- og vindforhold, siktbarhet, dag- og nattrekk og lignende. At vindturbiner tar livet av mye fugl dokumenteres av NINA's undersøkelser på Smøla hvor det inntil desember 2009 er funnet 114 drepte fugl av minst 22 arter.

Denne usikkerheten, som blant annet gjelder ovenstående forhold, tilsier at NVE burde gjort bruk av føre-var prinsippet i Nml § 9 som hjemmel for å avslå å gi konsesjon

4. Tap av INON områder

Norske myndigheter har en målsetting om at tapet av naturmangfold skal stanses. Sett i sammenheng med en utbygging av både Tonstad og Buheii vindkraftverk vil reduksjonen av INON områder være på ca 40 km². Dette utgjør en vesentlig del av de gjenstående uberørte naturområder i dette heiområdet.

5. Konflikt med internasjonale konvensjoner

NOF, Lister lokallag mener også at å gi konsesjon til utbygging av Buheii vindkraftverk vil være i strid med internasjonale konvensjoner som norske myndigheter har ratifisert. Herunder blant annet Bern-konvensjonen om vern av truede arter og Bonn-konvensjonen om vern av trekkende arter. Vi kan ikke se at NVE har vurdert dette i sin begrunnelse for å gi konsesjon til å etablere Buheii vindkraftverk.

Konklusjon

Norsk Ornitologisk Forening, Lister lokallag er uenig i en rekke av NVE's vurderinger angående negative virkninger ovenfor naturmangfold i forhold til utbygging av vindkraftverk i dette heiområdet. Vi vil begrunne vår påklaging av NVE's konsesjon til utbygging av Buheii vindkraftverk med følgende hovedpunkter:

1. Vi mener at utbygging av Buheii vindkraftverk vil medføre arealtap, habitatødeleggelser/ -forringelser, fragmentering, barrierevirkninger, støy/forstyrrelser og kollisjonsfare i leveområdene for fuglelivet i dette viktige heiområdet med store verneinteresser for mange fuglearter, blant dem 15 rødlistede arter, herunder hubro. En slik utbygging vil etter vår mening være i konflikt med forvaltningsmålet i Naturmangfoldloven om at artene skal finnes i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Jfr. Nml §§ 4 og 5.

2. Vi mener at føre-var prinsippet i Nml § 9 burde vært brukt når det foreligger usikkerhet i forhold til forstyrrelser, kollisjonsrisiko samt diverse andre negative påvirkninger for trekkende, hekkende, næringssøkende og overvintrende fugl. NVE burde ikke gitt konsesjon - eventuelt ha utsatt konsesjonsvedtaket - inntil tilstrekkelig kunnskap var innhentet. Vi ber OED vurdere konsesjonsvedtaket opp mot Nml § 9.
3. Vi mener at en utbygging av Buheii vindkraftverk vil være i konflikt med nasjonale målsettinger om INON-områder samt internasjonale konvensjoner for vern av truede arter og trekkende fugl som Norge har ratifisert. Vi ber OED utføre en juridisk vurdering av utbyggingsvedtaket i forhold til tapet av INON-områder samt til disse internasjonale konvensjonene.

På bakgrunn av ovenstående begrunnelser vil Norsk Ornitologisk Forening, Lister lokallag be Olje og energidepartementet om å omgjøre/avslå NVE's konsesjonsvedtak for utbygging av Buheii vindkraftverk.

Med naturvennlig hilsen

Kåre Olsen
leder

NOF, Lister lokallag

Kopi: Klima og Miljødepartementet
Miljødirektoratet
Fylkesmannen i Vest-Agder, Miljøvernavdelingen
Vest-Agder Fylkeskommune
Sirdal kommune
Kvinesdal kommune
Norsk Ornitologisk Forening

Adresse:
Postboks 171
4558 Vanse

Tidsskrift:
Piplerka

BirdLife
INTERNATIONAL

Telefon:
383-97205
(form.)

Postgirokonto:
0532 1418920